

YEDİKITA

AYLIK TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ
ARALIK 2018 - SAYI 124

ÇAMLIÇA BASIM YAYIN VE TİC. A.Ş.

Adına Sahibi AHMET TEMİZ

Yayın Yönetmeni (Sorumlu) KEMAL ERKAN

Yayın Koordinatörü AHMET APAYDIN

Editörler VEYSEL SEKMEN - R. KEMAL SUBAŞI

TUNAHAN KANICI

Editör Asistanı EMRE BOYACI

Yayın Danışmanları SELMAN SOYDEMİR

İBRAHİM COŞKUN

Tasarım SÜLEYMAN KÖKLÜ

Kurumsal İletişim HÜSEYİN GÜNEY - İSMAİL GÜR

KEMAL AYDIN - MURAT SAFRAN

Hukuk Müşaviri Av. ALİ ÇAVUŞOĞLU

KÜTÜPHANE VE ARŞİV

Çamlıca Araştırma Kütüphanesi

www.camlicallibrary.org

YÖNETİM YERİ

Alemdar Mah. Divanyolu Cad. İncili Çavuş Sokak No 9A

Sultanahmet - Fatih / İSTANBUL

BASKI VE CİLT

Fazilet Neşriyat ve Tic. A.Ş.

Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad. No 52

Güneşli - Bağcılar / İSTANBUL

Matbaa Sertifika No 16384

YAYIN SÜRESİ-TÜRÜ

Aylık-Yerel Süreli ISSN 1308-5379

AVRUPA BAYİİ

ENDER GMBH, Melatener Weg 18 - 50825 KÖLN

Tel. +49 221 690 58 90 - Fax. +49 221 690 589 29

avrupa@yedikita.com.tr

BATI AVRUPA BAYİİ

Çamlıca Kitap B.V. Bemmelseweg 67 6662 PE Elst-GLD

Holland info@camlicakitap.nl / www.camlicakitap.nl

YEDİKITA Dergisi'nin bütün yayın hakkı, Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.'ye aittir. Dergiye gönderilen yazılar, yayınlansın yahut yayınlansın iade edilmez. Dergimiz yazılar üzerinde gerekli müdahaleyi yapma hakkına sahiptir. Dergide çıkan yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir. Dergide yayınlanan yazı ve reklamların her türlü mesuliyeti yazarlarına ve sahiplerine aittir.

İRTİBAT VE ABONE

0850 811 9 811

Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad.

No: 52 Güneşli - Bağcılar / İSTANBUL

abonemerkizi@camlicabasim.com

Yazı İşleri (0212) 657 88 00 - 7103

WhatsApp Hattı 0530 285 38 04

ÇAMLIÇA BASIM YAYIN VE TİC. A.Ş.

Ziraat Bank IBAN TR81 0001 0021 0550 7231 7750 02

Akbank IBAN TR60 0004 6011 9388 8000 0135 38

yedikita.com.tr editor@yedikita.com.tr

[f](https://www.facebook.com/yedikitadergisi) [i](https://www.instagram.com/yedikitadergisi) [t](https://www.twitter.com/yedikitadergisi) [y](https://www.youtube.com/yedikitadergisi) /yedikitadergisi

Yedikitadan...

*Tuna Nehri akmam diyor,
Etrafımı yıkmam diyor,
Şanı büyük Osman Paşa,
Plevne'den çıkmam diyor.*

epimizin yakinen bildiği yukarıdaki dörtlük Tuna'nın, Osman Paşa'nın ve onunla bütünleşmiş Plevne destanının zihin ve kültür dünyamızdaki yerini bize çok iyi anlatır. Dünya harp tarihine mâl olmuş "Türk kolay kolay kale teslim etmez!" sözünü binlerce defa tekrarlanan Plevne Müdafaası, sıradan bir savunma savaşı değildir.

Silistre, Ayıntab, Çankırı, Safranbolu, Yozgat, Şumnu, Milas, Simav gibi Anadolu ve Balkan şehirlerinin çocuklarının omuz omuza mücadele ettiği bir ateş hattıdır. Burada, saka erinden başkumandanına kadar her bir fert, azim ve sebatları karşısında düşman askerinin her seferinde duvara çarpıp nasıl yüz geri ettiğini cihana göstermiştir.

Bu müdafaada Osmanlı mühendislerinin uyguladıkları sistem, o güne kadar sahra tahkimatında kullanılmamış bir usuldü. Onuruyla savaşıp onuruyla teslim olan Osman Paşa, kurdurduğu bu tahkimat sayesinde Rus hücumlarını ardı ardına neticesiz bırakmıştı. Fakat o kahraman kumandan, huruç/çıkış harekâtında, askerini ve peşlerine takılmış 200 hanelik ahaliyi daha fazla kırdırmamak için teslim olacaktı.

Bu ay, Plevne'den çıkışın 140'ıncı yılı. Mevzuyu, Rus kaynaklarından da istifadeyle hazırlayıp sizlere aktaran Mahir Aslan'ın en çok üzerinde durduğu kaynak ise, daha önce ülkemizdeki çalışmalarda kullanılmayan, o günkü Rusya savunma bakanı Dimitriy Milyutin'in savaş günlükleridir.

Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle, keyifli ve istifadeli okumalar...

içinde

s.6

CERİDE-İ TARİH

MEHMED ŞEVKİ

s.8

MALUM OLA KI!

EMRE BOYACI

s.10

SÜKÛNETİ ARAYAN PADIŞAHLAR

ILKER DOĞAN

s.14

PLEVNE'DEN ÇIKIŞ

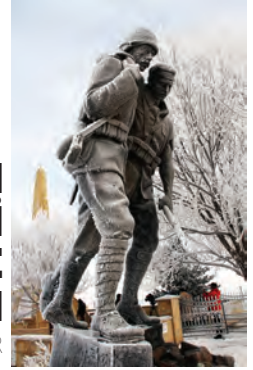
DR. MAHIR ASLAN

ANIN HİKÂYESİ s.36

s.38

DEVLETİN TEMELLERİ HÜRMETLE ATILDI

SELMAN SOYDEMİR

s.44

“NE BÜYÜK İHMALDİ BU!”

s.49

BERCESTE

kiler

s.50

ORTA ÇAĞ AZERBAJCAN'INDA MÜSLÜMAN TÜRK HANEDANI SÂCOĞULLARI

DR. ÖĞR. ÜYESİ BAYRAM ARIF KÖSE

s.58

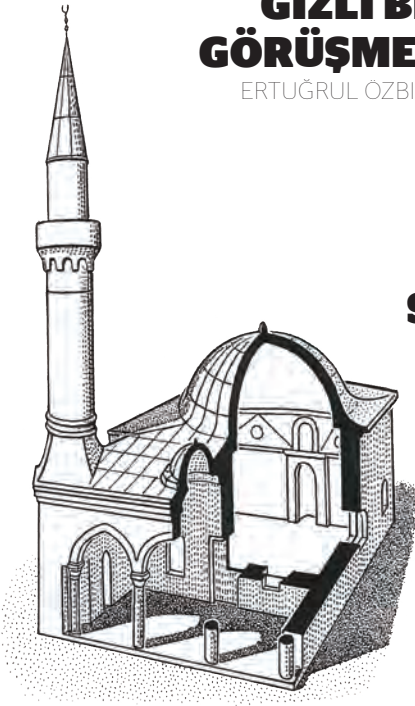
TARİH AMBARI

MUSTAFA DEDELER

s.60

OSMANLI İSTİHBARATININ GİZLİ BİR GÖRÜŞMESİ

ERTUĞRUL ÖZBİLEN

s.70
İSLÂM'IN
SEMBOLÜ
CAMİLER

KAYIHAN ÇAĞLAR

s.68

İSİMDEN MÜSEMAYA

MEHMED BAĞ

s.76

TESTGÂH

AHMET SARBAY

s.78

BULMACA

SELMAN ASLAN

**ORHUN
KİTABELERİ'NİN
SIRRI ÇÖZÜLDÜ!
(15 ARALIK 1893)**

■ **MOĞOLİSTAN**; Birkaç senedir Türkoloji dünyasını meşgul eden Orhun Kitabeleri'nin sırrı nihayet çözüldü. Kopenhag Bilimler Akademisi'nden Danimarkalı dilbilimci Vilhelm Thomsen, şimdiye kadar okunamayan runik yazıları çözdüğünü açıkladı. İlim dünyasında heyecana sebep olan bu buluş sayesinde kitabelerin Türklere ait olduğu kesinleşti. 1889 senesinde Moğolistan'ın Orhun Vadisi'nde bulunan kitabeler pek çok tartışmayı da beraberinde getirmişti. Kitabelerin birinde bulunan Çince metinde, 732'de ölen bir Türk prensin hatırasına dikilmiş olduğu yazıyordu. Şimdiye kadar görülmeyen runik bir alfabeye yazılan bu kitabelerin, Türklerin ataları tarafından dikilmiş olduğu anlaşıldı. Türk tarihi bakımından oldukça ehemmiyet taşıyan bu kitabeler, 8. asırda Türkistan'da hüküm süren İkinci Göktürk Hanlığı devrine ait.

Türkler tarafından yazılan en eski metinler olan âbidelerin ilki 716 yılında Vezir Tonyukuk adına dikilmiş. İkincisi 732 senesinde Bilge Kagan'ın kardeşi Kül Tigin'in ölümü üzerine, üçüncüsü ise 735'te Bilge Kagan'ın ölümünden sonra dikilmiştir. Kitabelerde o devirde yaşanan hadiseler ve Türk milletine nasihatler yer almaktadır.